

Beleidsplan van de Diaconie van de Protestantse Gemeente te Wageningen voor de periode 2021-2025 (3 oktober 2021)

Voor het ontwikkelen van dit beleidsplan zijn de volgende stappen genomen. In mei 2020 heeft de gezamenlijke Diaconie het beleidsplan 2016-2020 besproken en heeft elke diaken een speerpunt voorgesteld voor de nieuwe beleidsperiode (zie Annex 1). Op basis van dit gesprek en de voorgestelde speerpunten is een eerste concept opgesteld van het beleidsplan dat in september 2020 is besproken in de gezamenlijke Diaconie. De gezamenlijke Diaconie omarmde en ondersteunde de kernelementen van het concept: het erkennen van de diaconale roeping van de gemeente, de noodzaak van het werken met speerpunten, en het verkennen van mogelijkheden om als Diaconie samen te werken met ZWO.

Voor het verder uitschrijven van het beleidsplan is gebruik gemaakt van een handleiding voor het opstellen van een diaconaal beleidsplan.¹ Met behulp van deze handleiding zijn drie speerpunten opgesteld voor het beleidsplan 2021-2025:

Speerpunt 1: het inspireren en toerusten van de gemeente om gehoor te geven aan het vervullen van haar diaconale roeping

Speerpunt 2: de primaire focus van onze diaconale acties leggen op de Wageningse samenleving, waaronder gemeenteleden.

Speerpunt 3: vormen van samenwerking bespreken en mogelijk opzetten met de werkgroep ZWO

In het voorjaar van 2021 is het concept beleidsplan besproken in kerkenraden van de wijkgemeentes Johannes en Lukas, met een focus op de eerste twee speerpunten. De beide kerkenraden stelden zich positief op ten aanzien van deze speerpunten en deelden vele suggesties en ideeën. Deze suggesties en ideeën zijn meegenomen bij de bespreking door de Diaconie in juni 2021, waar de focus lag op het proberen vast te stellen van actiepunten voor jaarplan 1 voor de eerste twee speerpunten.

De verdere opbouw van dit beleidsplan is als volgt: allereerst wordt ingegaan op de diaconale roeping van de gemeente. Daarna volgt een korte profilering van de Diaconie. Vervolgens worden vier diaconale aandachtsvelden onderscheiden. Die velden vormen het kader voor de beschrijving van de drie speerpunten. Voor elk jaar worden de drie speerpunten voorbereid en uitgewerkt in een jaarplan (jan-dec).

¹https://www.hersteldhervormdekerk.nl/uploads/Diaconie/Publicaties/Brochure_GDC_Een_diaconaal_beleidsplan_opstellen_def.pdf

1. De diaconale roeping van de gemeente

In navolging van Christus zijn wij als gemeente geroepen om te zorgen voor mensen dichtbij en veraf. Om – net als in het verhaal van de barmhartige Samaritaan – te helpen waar geen helper is. Om ons uit te spreken tegen onrecht dat de arme, de zwakke of vreemdeling treft. Om troost te bieden (soms in de vorm van een bakkie troost), een financieel steuntje in de rug, of te helpen de weg te vinden naar professionele hulpinstanties.

In navolging van Christus zijn wij als gemeente geroepen om noden van mensen dichtbij en veraf te signaleren, om er oog voor te hebben. Niet met het idee om alle noden te dragen en op te lossen maar om kleine en concrete stappen te maken en om Gods zegen daarbij te vragen in gebed.

De diaconale roeping geldt voor alle gemeenteleden en is niet uitsluitend voorbehouden aan de diakenen. Christen-zijn is diaken-zijn. Tegelijkertijd onderscheiden diakenen zich ambtshalve van andere gemeenteleden: Een diaken is geroepen om de gemeente op te bouwen door het vieren van het heilig avondmaal, door de gemeente op te roepen haar gaven te delen, en door de gemeente toe te rusten tot het vervullen van de diaconale roeping.

2. De Diaconie van de Protestantse Gemeente te Wageningen

In de diaconie van de Protestantse Gemeente te Wageningen werken de wijkgemeentes Johannes en Lukas samen in de (mede) organisatie en financiering van vele projecten en commissies: de voedselbank, de actie Hartenwens, Markt 17, de Nieuwe Wereld, Kerstattenties, de Ondersteuningscommissie.

In de diaconale vergadering wordt voor een heel jaar het rooster van de collectes vastgesteld, waaronder vier bestemmingscollectes op voorstel van gemeenteleden. In reactie op plotselinge noden in de wereld worden speciale collecte-acties ondernomen.

Het vieren van het heilig avondmaal en het toerusten van de gemeente tot diaconale roeping wordt door elke wijkgemeente zelfstandig uitgevoerd door een diaconaal team.

De werkgroep Zending, Werelddiaconaat en Ontwikkelingssamenwerking (ZWO) valt organisatorisch niet onder de Diaconie maar onder de Algemene Kerkenraad van de Protestantse Gemeente te Wageningen.

3. Diaconale aandachtsvelden

Er kunnen vier aandachtsvelden van de diaconie onderscheiden worden: eredienst, gemeente, samenleving en wereld (zie voetnoot 1 op pagina 1).

- a) Het basiswerkveld is de eredienst. De diakenen roepen de gemeente op om deel te nemen aan de Maaltijd van Heer waarin brood en wijn wordt gedeeld tot leven. De diakenen roepen de gemeente op om hun gaven te delen en door de week om te zien naar mensen die wat hulp kunnen gebruiken. “Wil je opstaan en mij volgen als ik roep je naam” is een lijflied voor diakenen.
- b) Op het aandachtsveld ‘gemeente’ proberen diakenen te signaleren wie hulp of steun nodig heeft. Diakenen kijken wat of wie het beste kan helpen op korte en lange termijn. Op dit veld zijn diakenen ook toerusters: ze willen de gemeente informeren, motiveren en aanzetten tot diaconale activiteit.
- c) Op de aandachtsvelden ‘samenleving’ (stad, Nederland) en ‘wereld’ richten diakenen zich op: 1. het verlenen van bijstand, verzorging of bescherming aan hen die dat behoeven; 2. het nemen of ondersteunen van initiatieven die gericht zijn op het bevorderen van maatschappelijk welzijn. 3. het aanspreken van de overheid en de samenleving op haar verantwoordelijkheid aangaande sociale vraagstukken.

4. Speerpunten van de Diaconie

4.1 Speerpunt op aandachtsvelden eredienst en gemeente

Op de aandachtsvelden ‘eredienst’ en ‘gemeente’ wil de diaconie zich richten op het volgende speerpunt: *het inspireren en toerusten van de gemeente om gehoor te geven aan het vervullen van haar diaconale roeping (Speerpunt 1)*. Hier wil de diaconie als volgt aan werken:

- door het stimuleren van diaconaal bewustzijn bij gemeenteleden en daaruit voortvloeiend een diaconaal verlangen;
- door gemeenteleden voor te gaan in het zorgen voor mensen dichtbij en veraf;
- door gemeenteleden te stimuleren om ‘gewoon’ maar te doen en om concrete stappen te zetten;
- door gemeenteleden meer inzicht te geven over diaconaal werk achter de schermen;
- door gemeenteleden te betrekken bij uitvoering van diaconale acties en projecten
- door eigen ideeën en initiatieven van gemeenteleden van nieuwe diaconale acties en projecten te ondersteunen;
- door leiders en leden van kringen te enthousiasmeren over de mogelijkheden om mensen te helpen dichtbij of veraf.

Hiertoe dienen de diakenen ook zelf getraind te worden in hoe diaconaal bewustzijn gestimuleerd kan worden, hoe meer inzicht gegeven kan worden over diaconaal werk, etc.

Het bespreken en versterken van diaconale functies van kringen vereist (in geval van de Lukas wijkgemeente) nauwe samenwerking met de Beraadsgroep Pastoraat.

4.2 Speerpunten op aandachtsvelden samenleving en wereld

De noden in de wereld dichtbij en veraf zijn enorm. Een valkuil voor de Diaconie, zeker gezien de beperkte menskracht, is zich te committeren aan teveel projecten en organisaties. Het stellen van prioriteiten en het toerusten van de diaconale roeping van de gemeente komen hiermee onder druk. Dit kan weer leiden tot overbelasting of het gevoel niet een concrete helper te kunnen zijn.

Focus

We willen als volgt met deze valkuil, druk en gevoel omgaan. Ten eerste willen we inspelen op de nood die zich voordoet en op ons pad komt; we willen mensen op weg helpen waar geen helper is; we willen mensen helpen als ze zijn vastgelopen of een extra steuntje kunnen gebruiken maar ook om meer en professionele ondersteuning te vinden. Dit betekent dat als er meer of andere helpers komen of zijn, we onze diaconale inzet kunnen afbouwen.

Ten tweede willen we (als **Speerpunt 2**) de primaire focus van onze diaconale acties leggen op de Wageningse samenleving, waaronder gemeenteleden. Als Diaconie zijn we vertrouwd met de eigen stad en kunnen we mensen zien, ontmoeten en direct helpen. In eigen stad zijn we ook goed ingebed in een netwerk van fondsen en organisaties met een diaconale functie:

- Noodfonds, Weduwe- en wezenfonds, Mantelzorgpunt, Startpunt;
- Markt 17 en Happetaria;
- Studentenpastoraat en Pro Persona;
- Vluchtelingenwerk, Vluchtelingen Onder Dak, De Nieuwe Wereld;

We gaan verkennen wat onze rol in de stad Wageningen kan zijn op het terrein van armoede en vluchtelingen. We kunnen met genoemde fondsen en organisaties samenwerken in hulpverlening maar ook een hulpvraag naar hen door verwijzen. De focus op de Wageningse samenleving betekent overigens niet dat we de ogen en oren gesloten houden voor noden in het land of in de wereld.

Ten derde willen we vooral nieuwe projecten en initiatieven ondersteunen die door gemeenteleden worden aangedragen (ongeacht of dat nu gaat over diaconale actie voor mede gemeenteleden of voor andere mensen in stad, land of wereld) ondersteunen. We willen hierbij vooral gemeenteleden helpen bij het organiseren en/of communicatie

richting gemeente. Met dergelijke nieuwe projecten en initiatieven kan niet alleen op nieuwe noden worden ingespeeld maar kan ook bijgedragen worden aan het werken aan een meer diaconale gemeente (zie Speerpunt 1).

Elk jaar willen we bezien of we projecten en activiteiten in eigen stad (waar de primaire focus op ligt) blijven organiseren of ondersteunen *of* er mee stoppen *of* de verantwoordelijkheid overdragen naar gemeenteleden en derden.

Samenwerking

Gezien de beperkte menskracht is samenwerking binnen- en buiten PGtW verband belangrijk om te (kunnen) zorgen voor mensen dichtbij en veraf, en om inefficiënties te voorkomen.

In PGtW verband wil de Diaconie vormen van samenwerking bespreken en mogelijk opzetten met de werkgroep Zending, Werelddiaconaat en Ontwikkelingssamenwerking (**Speerpunt 3**). Dit kan leiden tot gezamenlijke ondersteuning van één of meerdere projecten op het diaconale aandachtsveld 'wereld' maar ook tot samenwerking in het enthousiasmeren, betrekken en toerusten van de gemeente (zie Speerpunt 1).

Annex 1: Speerpunten van het oude Beleidsplan, en speerpunten voor het nieuwe Beleidsplan (zoals voorgesteld door diakenen in mei 2020)

Speerpunten van het 'oude' Beleidsplan Diaconie voor de periode 2016-2020:

1. Werken aan bewustwording dat hele gemeente diaken is.
2. Meer samenwerken met lokale hulporganisaties en andere kerken in Wageningen.
3. Gemeente stimuleren om meer aandacht te geven aan gerechtigheid en onderhouden schepping.
4. Samenwerken met vluchtelingenorganisaties bij hulpverlening aan asielzoekers.
5. Vermogen Diaconie niet laten toenemen en inkomsten collecten & giften verhogen.

Speerpunten voor het nieuwe Beleidsplan Diaconie voor de periode 2021-2025, zoals voorgesteld door diakenen op het overleg van de gezamenlijke Diaconie in mei 2020:

- Bevorderen diaconale gemeente.
- Het 'er zijn voor de ander' breder uitbouwen in de gemeente.
- Ondersteuning door gebed en geldelijke bijdrage in de hele wereld.
- Christen zijn = diaken zijn; helper waar geen helper is.
- Diaconaal bewustzijn en daaruit voortvloeiend een diaconaal verlangen bij gemeenteleden.
- Het enthousiasmeren, informeren en toerusten van kringleiders en andere gemeenteleden over diaconaat als kerntaak.
- Regelmatig heroriënteren op het takkenpakket.
- Meer praktische zorg (zoals bezoek); intensiever betrokken bij bezoeken; (*handen en voeten, oren en ogen*), *ondersteuningscie, Voedselbank, mee met een ouderling, etc..*
- "Diaconale Gemeente" van onze Gemeente maken (betere bekendheid diaconie).